De rol van de burgemeester i.k.v. de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (Twm)

Commissie AZM d.d. 1-2-2021

Inhoud presentatie:

1. Overzicht taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden burgemeester
2. Afstemming op regionaal niveau VRZL
3. Toepassing bevoegdheden/taken burgemeester
4. Informeren raad en college van B&W

1. Overzicht taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden burgemeester

- verlenen ontheffingen in bijzondere gevallen
- verantwoordelijk voor lokale inzet handhaving
- aanwijzen van plaatsen waar Coronaregels gelden (mits bij MR mogelijk gemaakt)
- actief informeren van gemeenteraad
- verstrekken informatie aan de minister (via voorzitter VRZL)

Voor meer informatie omtrent de Twm en de daaruit voortvloeiende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de diverse betrokken partijen wordt verwezen naar de informatieve brieven van de burgemeester d.d. 13-11-2020, 30-11-2020 (20u0038884), 16-12-2020 (20u0040712), 21-12-2020 (20u0040795)en het webinar van de VRZL d.d. 14-1-2021(raadpleegbaar via https://www.youtube.com/watch?v=xAgwZLL4h-k&feature=youtu.be)

2. Afstemming op regionaal niveau VRZL

- Koersen op behoud van de goede elementen uit de eerste 8 maanden Covid-19-bestrijding in Zuid -Limburg. Lokaal wat lokaal kan, regionaal wat meerwaarde oplevert
- Koersen op effectieve en efficiënte ondersteuning voor de lokale bestuurders in charge, waarbij wordt voorkomen dat de lokale gemeentelijke en regionale apparaten overvraagd worden.
- Het burgemeestersoverleg komt wekelijks bij elkaar voor afstemmingsvraagstukken en wordt geïnformeerd over gegeven adviezen aan lokale burgemeesters.
- Het Regionaal Beleidsteam (RBT) blijft in stand. Dit o.a. voor de thema's crisiscommunicatie, afstemming tussen de kolommen en aanpak excessen.
- De ambtelijke adviesgroep (AA) neemt rol in die ziet op intergemeentelijke regievoering. Specifiek gaat het dan om afstemming van maatregelen (o.a. interpretatie Ministeriële Regelingen), om monitoring processen (o.a. ontheffingen en handhaving) en om voorbereiding (gemeentelijke) communicatie. Daarmee wordt de AA toeleverend naar de burgemeesters en het burgemeestersoverleg.

3. Toepassing bevoegdheden/taken burgemeester

HANDHAVING:

- Lokale handhaving van de diverse verbodsbepalingen op grond van de Twm.

- Deze taak ziet toe op handhaving n.a.v. geconstateerde overtredingen op
  1. openbare plaatsen (bijv. openbare plekken, waaronder plantsoenen, perken enz);
  2. publieke plaatsen (bijv. museum, horeca, winkels);
  3. besloten plaatsen, waar geen beroep/bedrijf wordt uitgeoefend (bijv. verenigingsgebouw.)

- Daartoe heeft de burgemeester het volgende instrumentarium:
  - aanwijzing aan de verantwoordelijke (2,3)
  - bevel aan de verantwoordelijke (2,3)
  - last onder dwangsom/bestuursdwang (1,2,3)
  - bevel(1,2,3)

3. Toepassing bevoegdheden/taken burgemeester

- Zuid-Limburgse burgemeesters onderkennen belang uniforme en eenduidige interpretatie van wanneer sprake is van overtreding bepalingen. Dit gelet op de wens en noodzaak om uitlegbaarheid en draagvlak van regels richting inwoners te borgen. Vandaar dat Ambtelijke Adviesgroep VRZL regionale adviezen (o.a. n.a.v. specifieke vragen gemeenten) omtrent interpretatie bepalingen Twm opstelt en regionale vraagstukken worden besproken in burgemeestersoverleg.

- Leidend is een interpretatie die recht doet aan het belang waarvoor de regelgeving is opgesteld en de bedoeling van de wetgever.

- Voorbeelden van interpretatievragen die in de praktijk aan de orde komen zijn o.a.:
  - waar ligt de scheidslijn tussen een essentiële en niet-essentiële winkel?
  - mag een stichting maaltijden aanbieden aan gezinnen met armoede?
  - mag een winkel voor fotografie open voor het maken van pasfoto’s?
  - mag een boekhandel met een servicepunt voor verzenden/ontvangen post geopend zijn?
  - met welke bewijsmiddelen kan men aantonen waarom men in aanmerking komt voor de uitzondering op de mondkapjesplicht?

- Eerste ervaringen naleving Twm in Kerkrade overwegend positief. Burgemeester heeft nog geen gebruik hoeven te maken van zwaardere instrumenten die tot haar beschikking staan.

3. Toepassing bevoegdheden/taken burgemeester

VERLENEN ONTHEFFINGEN:

- Het verlenen van ontheffing van regels uit een drietal op de Twm gebaseerde Ministeriële Regelingen.

- Ontheffingsbevoegdheid geldt voor groepsvorming, openstelling publieke plaatsen en evenementen.

- Criteria voor gebruik maken van de ontheffingsbevoegdheid:
  - er moet sprake zijn van een bijzondere omstandigheid c.q. een uitzonderlijk en incidenteel geval;
  - er is een zwaarwegend (positief) advies van de GGD vereist;
  - het belang van de ontheffing mag niet strijdig zijn met het belang van de bestrijding van het virus;

- Ontheffingsmogelijkheid is niet bedoeld voor:
  - verlenen generieke ontheffing voor bepaalde bedrijfstak(en);
  - verlenen ontheffing voor langere duur (bijv. voor reguliere exploitatie individuele bedrijven)
  - activiteiten die niet binnen afzienbare tijd plaats zullen vinden.

3. Toepassing bevoegdheden/taken burgemeester

- In de praktijk zal (naar verwachting) de lokale afwegingsruimte beperkt blijven, zeker zolang onze regio zich in een hoog risiconiveau bevindt. Lokale ontheffingen kunnen leiden tot een ongewenst (intergemeentelijk) waterbedeffect en toenemende maatschappelijke en bestuurlijke druk om ontheffingen te verlenen. Dit is niet wenselijk in het kader van de bestrijding van het virus. Daarom vindt er ook ten aanzien van het verlenen van ontheffingen regionale afstemming plaats.

- Proces aanvraag ontheffing op hoofdlijnen:
- aanvraag wordt (indien compleet) doorgeleid naar de sectie de Bevolkingszorg (BZ) van de VRZL
- Sectie BZ draagt zorg voor toevoegen advisering GGD en stuurt het document vervolgens terug naar burgemeester.
- burgemeester maakt eigen lokale afweging en neemt een besluit omtrent ontheffing.
- besluit wordt in kopie weer naar de sectie BZ gestuurd zodat er regionaal zicht blijft op de al dan niet verleende ontheffingen.

- Burgemeester heeft tot op heden nog geen aanvragen om ontheffing ontvangen. Derhalve nog geen ervaringen bij de behandeling daarvan.

4. Informeren raad en college van B&W

Informeren raad:

- Burgemeester legt aan gemeenteraad pro-actief verantwoording af over de inzet van toegepaste bevoegdheden (o.a. verlenen/weigeren ontheffingen, aanwijzingen)

- De wijze waarop dit gebeurt wordt door burgemeester en gemeenteraad in onderling overleg bepaald.

- Voorstel burgemeester m.b.t. terugkoppeling:

- uiterlijk gedurende de eerste maand van elk kwartaal schriftelijke terugkoppeling inzake toegepaste bevoegdheden tijdens voorafgaande kwartaal;
- geen schriftelijke terugkoppeling indien er geen besluiten over toepassing bevoegdheden zijn genomen;
- raads- en commissieleden kunnen desgewenst agenderingsverzoek indienen om in de Commissie AZM met burgemeester van gedachte te wisselen over toegepaste bevoegdheden.
- burgemeester agendeert dit thema opnieuw voor de laatste vergadering Commissie AZM voor het zomerreces;
- reguliere informatievoorziening door burgemeester d.m.v. informatieve brieven over andere Corona-gerelateerde onderwerpen blijft onveranderd in stand.

4. Informeren raad en college van B&W

Informeren College B&W

- In de Twm is geen specifieke verantwoordelijkheid benoemd voor het college van B&W. Met de grotere rol van de burgemeester ligt het voor de hand de overige leden van het college mee te nemen in het nadenken over de kaders voor het toepassen van de bevoegdheden van de burgemeester. Dit uiteraard steeds binnen de landelijke kaders. Zo kan het gewenste lokale maatwerk nader vorm en inhoud worden gegeven.
- Concrete in voorbereiding zijnde besluiten m.b.t. ontheffingen en aanwijzingen worden door burgemeester tijdens collegevergadering ter informatie met overige collegeleden gedeeld.